

7. П'ятиріччі прискорення – ініціативу і відповідальність: 3 доповіді першого секретаря обкому партії Л. І. Палажченка // Деснянська правда. – 1986. – 19 липня (№ 141). – С. 1–3.
8. Вошкін Ю. Єдиним фронтом / Ю. Вошкін // Деснянська правда. – 1985. – 2 липня (№ 125). – С. 3.
9. Ткачук В. На шляху перебудови / В. Ткачук // Деснянська правда. – 1986. – 8 квітня (№ 71). – С. 2.
10. Євдокимов О. З пияцтвом – не по дорозі / О. Євдокимов // Деснянська правда. – 1988. – 7 червня (№ 111). – С. 3.
11. Захарченко В. «Прошу направити на лікування» / В. Захарченко, В. Немченко // Деснянська правда. – 1986. – 27 квітня (№ 85). – С. 2.

Колеснікова К.А.

аспірант,

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

ПОБУДОВА ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ У ПІСЛЯВОЄННІ РОКИ, 1945-1969 РР.

Після Другої світової війни зовнішня політика Вашингтону зазнала разючих змін, розташування сил на міжнародній арені змінилося, старі актори були не в змозі виконувати свої зобов'язання перед світом та настав час для формування нової системи міжнародних відносин. На тлі розореної війною Європи, Америка, ВНП та армія якої за час війни значно зросли, мала усі шанси обернути ситуацію на свою користь. Білий Дім розпочав активну агітацію відмови від ізоляціоністичних настроїв в країні та залучення США у велику політику.

За цих обставин Сполучені Штати, на чолі з Гарі Труменом, який прийшов до влади після раптової смерті Франкліна Рузвельта 12 квітня 1945 р., розпочав побудову нового підходу до зовнішньої політики. Він повністю відмовився від політики самоізоляції та поставив у центр політичних інтересів США боротьбу з єдиним можливим суперником, – СРСР, створення обширної зони впливу та захист національних інтересів.

Першою ознакою відмови від помірної політики Білого Дому стала підтримка Вашингтону промови У. Черчилля у американському місті Фултон 5 березня 1946 р. Вона мала провокаційний характер та остаточно дало зрозуміти усьому світу, що відтепер ворогом номер один стала Москва.

12 березня 1947 р. була проголошена «Доктрина Трумена», яка на законодавчому рівні закріпила новий зовнішньополітичний курс Америки заснований на політиці «стримування». За визначенням німецького історика Б. Грайнера вона передбачала «що всіма засобами, включаючи готовність піти на ризик війни, повинне обмежуватися подальше зростання авторитету і впливу Радянського Союзу» [4, с. 30]. Саме він був закладений в основу побудови

зовнішньої політики чотирьох наступних адміністрацій аж до 1969 р., коли до влади прийшов Річард Ніксон і переглянув існуючу концепцію.

Концепція була розширена за часів 34-ого президента – Дуайта Ейзенхауера. На момент його правління почала поширюватися думка, що політика, яка спрямована тільки на «стримування» Росії, на тому місці де вона зараз, є, сама по собі, хибною; це політика, яка приречена на провал, тому що, політика захисту завжди програє агресивній. Дж. Даллес заявляв – «якщо єдина мета нашої політика залишатись там де ми є, то ми будемо відкинуті» [3]. Враховуючи ці заклики до більш рішучих дій Білий Дім вирішив зосередити свою увагу на країнах Східної Європи та спробах «відкинути комунізм», окрім «стримування» відтепер політика набула більш агресивного характеру та отримала назву «звільнення». З того моменту величезна увага та фінансування йшло саме на військові потреби країни.

Логічним продовженням обраного курсу стало створення доктрини «Новий погляд», заснованої на зверненні виконавчого секретаря РНБ Дж. Лея 162/2 від 30 жовтня 1953 р. та «Масової відплати» проголошеної Дж. Даллесом 12 січня 1954 р.

Джон Кеннеді став наступним президентом США, хто доповнив розпочатий Труменом курс. Він прагнув збільшити вплив Америки у світі та повністю нейтралізувати Радянський Союз. Зовнішньополітичною метою США стало збереження такого становища в світі, коли «жодна держава і жодна комбінація держав не могли б загрожувати безпеці Сполучених Штатів [1, с. 727].

Нова зовнішньополітична концепція отримала назву «Нові рубежі». Вона мала два основних напрямки. По-перше, подальше зміцнення військового потенціалу Америки. У рамках цього курсу Генрі Кіссінджером була розроблена стратегія «гнучкого реагування» та «двох з половиною війн». По-друге, розширення сфери впливу Вашингтону за рахунок укладення різноманітних союзів, договорів та програм підтримки. Для здійснення поставленої мети були створені організація «Корпус миру» 1960 р. та програма «Союз заради прогресу» 1961 р.

Незважаючи на короткий час правління Дж. Кеннеді його починання були втілені в життя та допрацьовані його наступником Ліндоном Джонсоном. Він став останнім президентом, хто в повній мірі дотримувався труменовської ідеї «стримування». За часів його правління була створена «Доктрина Манна» від 18 березня 1964 р., яка робила акцент на підтримці антикомуністичних настроїв в країнах Латинської Америка. Закріплювало цю політику проголошення 2 травня 1965 р. «Доктрини Джонсона». Він казав: «американські країни не можуть, не повинні та не допустять створення іншої комуністичної держави [мається на увазі Куба – К.Т.] у Західній півкулі», він нагадував, що у 1962 р. усі американські країни погодились, що «принципи комунізму несумісні з принципами міжамериканської системи» [2]. Не дивлячись на той факт, що доктрина мала, начебто, внутрішньоконтинентальний характер вона простягала свій вплив на увесь світ.

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що після закінчення Другої світової війни, керуючий – вільсоніанський принцип зовнішньої політики, яким

слідував Франклін Рузвельт та ізоляціонізм, звичний для Вашингтону, відійшли у минуло. Прихід до влади Гарі Трумена та зміна міжнародної рівноваги сил призвів до створення нового підходу до зовнішньої політики у Білому Домі. Продовж діяльності чотирьох адміністрацій нова концепція зосереджувалась на ідеї протиборства з Радянським Союзом, вона набула динамічних, гнучких та рішучих форм. З проголошенням цієї зовнішньополітичної стратегії почався шлях Америки до статусу наймогутнішої держави ХХІ століття.

Список використаних джерел:

1. Public Papers of the Presidents of the United States: John F. Kennedy, 1962: Containing the Public Messages, Speeches, and Statements of the President. – Washington.: U.S. Government Printing Office, 1964. – 974 p.
2. Miller Center of Public Affairs. Report on the Situation in the Dominican Republic (May 2, 1965) Lyndon B. Johnson. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://millercenter.org/president/lbjohnson/speeches/speech-4033>
3. Statement on Liberation Policy John Dulles January 15, 1953. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://teachingamericanhistory.org/library/document/statement-on-liberation-policy/>
4. Грайнер, Б. Американская внешняя политика от Трумэна до наших дней: дебаты о внешнеполитических принципах и стратегии США / Пер.с нем. В. М. Валькова и др.; Под ред. и с предисл. Н. Н. Николаева. – М.: Междунар. отношения, 1986. – 176 с.

Ліхідченко М.С.

вчитель,

КЗ «Лисичанська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 13»

Луганської області

АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКЕ СУПЕРНИЦТВО ПІСЛЯ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ Й СТВОРЕННЯ МАНДАТНОЇ СИСТЕМИ: ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ ПОГЛЯД

Подана проблема є результатом дослідження різноманітних джерел. Достатньо велику увагу даній проблемі приділяли радянські дослідники. У праці М. С. Лазарева, Є.І. Попової, А. Г. Судейкіна, З. Н. Солонцова, Н. Н. Іноземцева, А. С. Кодаченка, В. Г. Трухановського, В. Г. Полякова, А. Д. Скаби, А. С. Маникіна, Б. С. Жигалова, Т. М. Цветкова, С. В. Никонова, Г. Н. Севастьянова. Радянські історики висвітили політику Англії та США в період та після Першої світової війни, показали справжні цілі та протиріччя цих держав.

В книзі Солонцева З. М. «Дипломатическая борьба США за господство на море и противоречия империалистических государств» показана тривала боротьба між імперіалістичними державами за панування на морі. Автор викриває непримиренні протиріччя між державами, що виникли в ході цієї боротьби, розглядає причини, які викликали перегрупування імперіалістичних сил на світовій арені напередодні Другої світової війни. Автор даної роботи